

THEATER NOMADE

FILM-EN MUZIEKTHEATER OP ERFGOEDLOCATIES

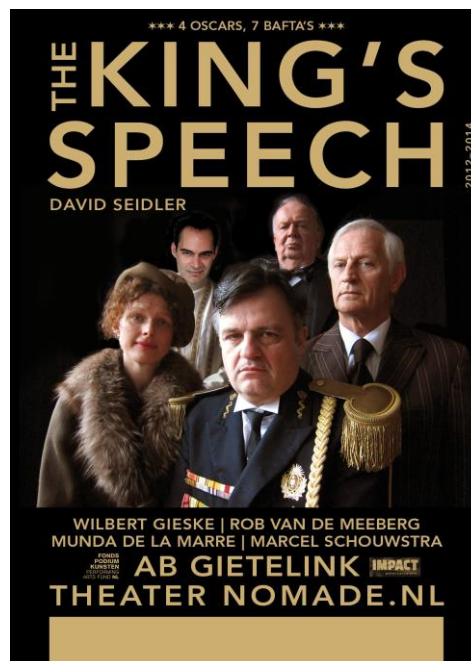

Theater Nomade (1984) is een unieke film- en muziektheatergroep. Zij kenmerkt zich door diepgravende research van historische en politieke gebeurtenissen. De voorstellingen worden in een postmodern documentaire vorm gemonteerd. Het researchmateriaal is tevens de aanzet voor de realisatie van televisiedocumentaires, exposities, lezingen en educatieprogramma's. Nomade presenteert haar werk, behalve in de theaterzaal, op monumentale erfgoedlocaties.

ACTIVITEITENPLAN

2017-2020

THEATER NOMADE

Directeur/Bestuur

Ab Gietelink, Artistieke en zakelijke directie.

Raad van Toezicht

Kees Vuyk, Wetenschappelijk hoofdmedewerker Universiteit Utrecht, ex-Directeur TIN
Rob van Wijk, Directeur Nieuwe Doelen, Gorinchem
Cox Habbema, ex-Directeur schouwburgen Amsterdam, Almere en Assen
Sarien Zijlstra, Zakelijk leider School der Poëzie en ex-Voorzitter deelraad Amsterdam-C
Cees Maris, Hoogleraar Rechtsfilosofie UvA (em)
Rene Mendel, Directeur Interakt, Televisie en Media
Boudewijn Richel, Uitgever en directeur Byblos
Gert van Kalsbeek, ex-Fokker medewerker en cultureel projectontwikkelaar

Contactgegevens

Kantooradres: Stichting Nomade
OZ Achterburgwal 203D
1012 DL Amsterdam
Tel 020-6941082

Postadres: Theater Nomade
Postbus 10677
1001 ER Amsterdam
E-mail info@theaternomade.nl

Rechtsvorm Stichting
Kvk Amsterdam 41204090

Postbank 3118301
Belastingnummer 805210155

www.theaternomade.nl

I. ARTISTIEK MANIFEST IN PODIUMKUNSTENVELD

Theater Nomade heeft een unieke plaats in het Nederlands theaterbestel met de volgende kenmerken.

- Documentaire verhalende stijl
- Locatie theatergroep op monumentale locaties
- Muziektheater en Filmtheater
- Actueel politiek engagement
- Klassiekers in historische encenering

Theater Nomade, locatieprojecten in Nederland.

Theater Nomade maakt al sinds 1984 eigenzinnige hoogwaardige theaterproducties. Met de expansie van haar locatieprojecten vanaf 1999 ontwikkelde zij zich tot een succesvol en expansief (muziek)theaterbedrijf. Zij heeft een traditie opgebouwd waarin politiek en geschiedenis zijn verwerkt in eigenzinnige theaterprojecten die op bijzondere, veelal historische locaties in heel Nederland worden gepresenteerd.

Nomade-kantoor, repetitiestudio en opslagplaats zijn gevestigd in Amsterdam, medewerkers komen meestal uit de Randstad, maar voorstellingen en publiek vinden voor 95% buiten Amsterdam plaats.

Nationale premières waren in verschillende steden

Het artistieke ontwikkelingsproces van Theater Nomade valt binnen het activiteitenschema van haar oprichter en artistiek leider Ab Gietelink. Vanaf de eerste Nomade-productie in 1985 is het onderzoek gericht op de ontwikkeling van wat toen genoemd werd een eigentijds ‘totaalkunstwerk’, ofwel in (post)moderne termen een ‘multidisciplinair project’. Niet multidisciplinair in de zin van een ontmoeting van verschillende disciplines, maar in de zin van gebruik makend van verschillende disciplines om de inhoud van het onderzoek in de voorstelling gestalte te geven. Niet het psychologische, maar de historische of politieke inhoud vormt de fascinatie waarlangs het werk is opgebouwd. Het theatrale was en is het voertuig van de verhalende structuur.

Theater Nomade speelt sinds 1999 naast het theatercircuit grotendeels op bijzondere monumentale locaties en in schouwburgzalen. Hoewel het kleine theatercircuit (vlakke vloercircuit) zijn charme heeft kan de toekomst van het Nederlandse theater in onze opvatting niet liggen in het kleine circuit van ‘ons kent ons’. Wij zijn er in geslaagd om de afgelopen 10 jaar voor onze reisprojecten het vertrouwen te winnen van tientallen locaties, talloze culturele instituten evenals een 20-tal schouwburgen en theaters voor de presentatie van grotere locatieprojecten. Voor 2017-2020 zal Nomade samenwerken met impresariaat De Zee producties. (Marijke van de Zee)

Documentaire stijl

Theater Nomade heeft in de afgelopen 30 jaar een presentatievorm ontwikkeld, die men documentair zou kunnen noemen. De keuze van het inhoudelijke onderwerp en titel is weliswaar artistiek, maar wordt vaak ingegeven door de nieuwsactualiteit (bijvoorbeeld de militaire missie in Uruzgan, het debat over de Canon van Nederland, de film The Kings Speech of 100 jaar 1^e Wereldoorlog). Literatuuronderzoek en verblijf in bibliotheken, archieven en tegenwoordig het internet geven structuur en inhoud aan het concept. Nieuwsbeelden en actualiteit geven inhoud en betekenis. De ontwikkeling van het scenario gaat geregeld gepaard met een onderzoek reis, waarin wordt gezocht naar teksten, materialen, beelden en anekdotes om een scenario te kunnen samenstellen en schrijven.

Politiek Toneel

Met ‘Jeltsin Rex’ (1994) begon een traditie van eigen geschreven **politieke toneelstukken** voor de kleine zaal, waarbij de toneeltekst uitgangspunt is. Artistieke inspiratiebron was meestal een grote actuele gebeurtenis, waar de toneeltekst commentaar op gaf. De politieke toneeltraditie is vervolgd met ‘De Raadsvergadering’ (2000), over lokale politiek, ‘Het Beloofde Land’(2004), over het Israëlisch-Palestijnse conflict, ‘Faust’ (2006), over de mediaoorlog en Afghanistan. ‘Max Havelaar’ (2007) en Gijsbreght van Aemstel (2008) en Dantons’ Dood (2011) waren politiek kritisch geënceneerde klassiekers.

Tekst en retorica

Theater Nomade doet geen concessies aan haar hoge norm van authentiek taalgebruik. Bij de huidige trend in de media en moderne theater om klassieke tekst om te zetten in hedendaagse spreektaal met als doel spelmogelijkheden te scheppen roeien wij tegen de stroom op. Vondel wordt authentiek in 17^e eeuwse verzen opgevoerd. Multatuli in zijn authentieke 19^e eeuwse retorica en Shakespeare, Goethe en Buchner in een klassieke vertaling. De poëtische esthetica van de tekst heeft een eigen waarde in het kunstwerk en heeft bij Nomade een eigen waarde en zijn niet ondergeschikt aan spel en dramatisch conflict. Nomade heeft tevens een scherp oog voor recente klassiekers. Zij verwierf de Nederlandstalige rechten verworven van de bekroonde film *The Kings Speech* en heeft deze in 2012 in haar traditie opgevoerd. In 2014 en 2015 ontwikkelde zij met de film- en muziektheaterproductie Anthony Fokker een nieuwe weg waarin tekst, muziek en film interdisciplinair parallel snel achter elkaar werden gemonteerd.

Muziek en Theater

In de loop van de jaren is het muziektheaterkarakter sterker geworden. In 2014 leidde dat middels samenwerking met de muziekgroep van Gottfrid van Eck tot een volwaardige film- en muziektheater voorstelling. Wij zullen daarnaast gaan werken met componist Chiel Meijering en AV componist Ludger Hurts.

Inhoudelijk en multidisciplinaire vormen

Onderzoek naar nieuwe theatervormen heeft de afgelopen decennia veel aandacht en subsidie gekregen. Theater Nomade stelt niet alleen het formele disciplineonderzoek, maar de inhoud van het onderwerp of de gebeurtenis centraal, daarbij creatief gebruik makend van verschillende disciplinevormen. Het inhoudelijke is onze inspiratiebron en dat kristalliseert zich uit in de theatervoorstelling. Behalve de inhoud ligt het bijzondere van Theater Nomade in het multidisciplinaire karakter, de veelal historische voorstellingen en de postmoderne montage. Wij maken gebruik van verschillende theaterdisciplines als livemuziek, live-video, nieuws-, documentaire- en filmbeelden, maar incidenteel ook mime, poppen, dans,. Theatrale disciplines zijn bij Nomade een voertuig voor de inhoudelijke betekenis van het theaterstuk, die op een creatieve en inhoudelijke wijze geïntegreerd worden.

Monumentale locaties

Locaties hebben een artistieke meerwaarde boven theaterpresentaties in de zaal. De locatie vertelt zijn eigen verhaal van verleden, architectuur en sfeer en dit kan de voorstellingservaring een extra dimensie geven. Daarnaast versterkt een locatie de bijzonderheid en uniciteit van het project. In een theaterzaal is een project het zoveelste van een meestal overvol seizoenprogramma, op de locatie is Theater Nomade vaak een unicum.

Nomade-projecten hebben een voortrekkersrol in het op een andere wijze ervaren van ruimte en gebouw. Wij hebben de afgelopen jaren zeer ruime artistieke ervaring opgedaan met de realisatie van theaterprojecten op meestal monumentale locaties en weten daardoor de artistieke voordelen te benutten en de vaak niet geringe problemen op te lossen. (Zie overzicht bespeelde locaties)

II TRANS DISCIPLINAIRE ACTIVITEITEN

Televisiedocumentaires en DVD

Theater Nomade maakt tevens televisiedocumentaires en wil dat zelfstandig kunstproduct met hulp van geavanceerde beeld- en geluidsdragers een groter bereik geven. Nomade zal daarbij samenwerken met Interakt, media en televisie, bedrijf. Nomade produceerde op die wijze de televisiedocumentaire Anthony Fokker, die nog steeds op TV kanalen te zien is en verkrijgbaar in de verkoop.

Exposities

In 2014 ontwikkelde Theater Nomade de tentoonstelling 'Anthony Fokker', die tijdens de tournee meereisde langs de verschillende opvoeringslocaties. Bij komende projecten zullen wij dat herhalen en soms een tentoonstelling over onderwerp en voorstelling laten meereizen.

Inleidingen

Begeleidend aan de voorstellingen zal de auteur/regisseur of een andere medewerker op sommige locaties inleidingen houden over het onderwerp of de totstandkoming en inhoud van het muziektheaterstuk.

Serie Programma/tekstboeken.

Begeleidend aan nieuwe projecten zullen ook in de toekomst programmaboeken met tekst en fotos worden gepresenteerd. Het boek bevat de opvoeringstekst, achtergronden over de opvoeringpraktijk, bezetting en een overzicht van de unieke Nederlandse voorstellingslocaties met foto's en tekeningen.

Het boek zal steeds worden samengesteld en geschreven door Ab Gietelink en fraai klassiek vormgegeven door onze grafisch vormgever Aartjan Bergshoeff. Behalve als collectors' item heeft de serie boeken naast de voorstelling een belangrijke culture-educatieve functie

Nomade publiceerde:

- Deel 1 Holland-Amerika Lijn 2001
- Deel 2 Gijsbrecht van Aemstel 2003
- Deel 3 Het Beloofde Land 2004
- Deel 4 Theater Nomade 1984-2006, Verzameld Werk
- Deel 5 Max Havelaar 2007
- Deel 6 The Kings Speech 2012

De boeken (Tekst en fotobeelden) werden meestal in 1000 ex gedrukt en grotendeels gedurende de tournee verkocht. Met behulp van International Theatre en Film Book (Marlies Oele) zal Nomade deze traditie voortzetten.

Educatieve projecten.

Nomade biedt in veel projecten naast de avondvoorstelling in de middag een speciaal verkorte/bewerkte schoolvoorstelling (max. 60 min) aan. De schoolvoorstelling wordt aangeboden met lesbrieven en voor- of nagesprek.

III. MUZIEKTHEATERPRODUCTIES 2017-2020

Theater Nomade wil de artistieke lijn film en muziektheaterproducties op erfgoed locaties verder ontwikkelen. De afgelopen 16 jaar maakte zij jaarlijks een serie locatieprojecten van tussen de 40 en 70 voorstellingen per jaar. Met ingang van 2012 is Nomade er in geslaagd een forse uitbreiding van de zaalvoorstellingen te realiseren. Daarnaast zullen wij vanaf 2016 de hoeveelheid locatievoorstellingen weer opvoeren en op bijzondere monumentale locaties uitvoeren.

In de periode 2016- 2020 willen we de volgende muziektheaterprojecten realiseren:

1. **Vesting Holland.** Serie locatieprojecten over de 1^e Wereldoorlog in forten van de Stelling van Amsterdam en de Hollandse Waterlinie. (4 acteurs en musici) 30 Voorst
2. **Provo !**, Midden en Grote zalen (5 acteurs en musici) 40 voorst.
3. **Willem van Oranje**, Tournee op erfgoedlocaties en Kleine/Midden (5 acteurs) 60 voorst.
4. **Shakespeare, of Hoe spelen we Romeo en Julia?**
Nieuw Muziektheaterproject, Kleine- Grote zalen (5 acteurs en musici) 40 voorst.
5. **Nieuwsuur Alternatief**, Kleine en Middenzalen (3 acteurs) 30 voorst

6. **Shakespeare in Love**, Tournee op erfgoedlocaties en Kleine/Midden (5 acteurs) 60 voorst.

Najaar 2016

VESTING HOLLAND

Een muziektheaterproductie op de forten van de Stelling van Amsterdam en de Hollandse Waterlinie

De 1^e Wereldoorlog. De Europese grootmachten voeren een vernietigende loopgravenoorlog, die miljoenen slachtoffers eist. Het neutrale Nederland is een eiland in deze vernietigende storm van geweld. In de bunkers van de Stelling van Amsterdam en de Hollandse Waterlinie wachten Nederlandse militairen jarenlang in spanning af op de oorlog die nooit komt. De Europese grootmachten respecteren de Nederlandse neutraliteit.

Rondom Nederland stort Europa zichzelf in de afgrond. Wat zijn de dagelijkse handelingen van die Nederlandse militairen in de forten? Koortsachtig militair overleg. De berichten over revolutionaire bewegingen en vallende keizerrijken komen via, telegraaf, kranten, telefoon, foto's en filmbeelden binnen. Een brief van huis, een oefening of militair overleg met de commandant of met het ministerie. Een radiobericht van het front in Noord-Frankrijk. Foto's en filmfragmenten uit de 1^e Wereldoorlog en zwart-wit foto- en filmfragmenten van de Stelling van Amsterdam en de Hollandse Waterlinie.

Een aantal Nederlanders speelde in de 1^e Wereldoorlog een illustere rol.

Mata Hari, die in 1917 in Parijs op verdenking van spionage werd gefusilleerd. Anthony Fokker, die duizenden superieure Duitse jachtvliegtuigen in het Noord-Duitse Schwerin liet bouwen.

Generaal Snijders, die in het geheim pro-Duits adviseerde. Koningin Wilhelmina, die in de storm van de oorlog de neutraliteit wist te bewaren en SDAP leider Troelstra, die op het punt stond in 1918 de revolutie uit te roepen. Hun verhalen en personages zullen in de voorstelling worden verwerkt.

Najaar 2017

DADA

Een Dadaïstische seance over de illustere kunststroming

In reactie op de gruwelen van de 1e Wereldoorlog stichtte een internationale groep kunstenaars in café Voltaire in Zurich de kunstbeweging Dada (1916-1925). De moderne kunst was met de atonaliteit van Schonberg, het expressionisme van kunstenaars en dichters en de futuristische manifesten van Marinetti reeds buiten de gebaande paden getreden. DADA ging verder. Met hun anti-kunst zetten de Dadaïsten de irrationele aanval in op de beschaafde bourgeoisie, wiens moraal verantwoordelijk was voor de miljoenen slachtoffers in de loopgravenoorlog in Noord-Frankrijk. Kunstenaars als Marcel Duchamps, Kurt Schwitters, Picabia, Hans Arp en Man Ray werden internationaal de bekendste namen. Met humor en ironie, 'ready mades' en afvalproducten, die tot kunst werden gemaakt, werden de laatste heilige huisjes van moraal en goede smaak gesloopt. Het scenario zal de historische gebeurtenissen en de belangrijkste kunstwerken van DADA tot vertrekpunt nemen voor een Dadaïstische presentatie. Een serie performances en voorwerpen, tekst en klankdichten. Een compositie als onderzoek van de moderne muziek en een beeldenstorm van film en fotobeelden,

Uitvoering Nomade ism een Kamerorkest

Compositie: Chiel Meijering.

Scenario: Ab Gietelink

Voorjaar 2017

PROVO !

Een muziektheaterproject over de avant-garde in de jaren 60 protestcultuur.

Provo was voor de oprichting van Theater Nomade een belangrijke inspiratiebron. Het engagement in de jaren 60 schiep de bedding en het wereldbeeld waarin de generaties in de jaren 70 en 80 zich ontwikkelden. Men kan stellen dat de protestbeweging van maatschappelijk engagement begon met Provo en eindigde met de kraakbeweging en itemgroepen in de jaren 80. De afgelopen decennia is het vrijzinnig rekkelijk gedachtengoed steeds verder onder druk komen te staan en is de samenleving geleidelijk aan weer harder, strikter en repressiever geworden. Bij het 50 jarig bestaan van Provo kijken Ab Gietelink & Theater Nomade opnieuw naar de langzaam wegwijnende idealen.

Hoe krijgt het Provo-project vorm?

In dialoog met de hoofdrolspelers van toen ontwikkelen wij een film- en muziektheaterproductie. Met gedichten en originele teksten uit het tijdschrift Provo, waarin het 'provotariaat' haar visie op de wereld verwoordde. Met Zwart/wit filmbeelden en fotomateriaal uit die jaren.

Wij scheppen een epische voorstelling met performances, muziek, protestliederen, artefacten en televisiebeelden uit de rebelse jaren 60.

Wij complementeren de performances en politieke kritiek met een serie actuele provocaties op het Nederland van nu. Roel van Duijn zal tijdens de tournee een aantal keer een lezing verzorgen.

Najaar 2018

WILLEM VAN ORANJE

Muziektheaterproductie als 16^e eeuwse kostuumdrama op erfgoedlocaties

Het levensverhaal van Wilem van Oranje is het verhaal van de Hollandse opstand tegen de Spaanse monarchie en het ontstaan van de Nederlandse republiek. Willem van Oranje is een dramatische figuur. Katholiek opgegroeid aan het keizerlijk hof in Brussel scheurt hij zich los van zijn achtergrond. Toen Philips II, de koning van Spanje met harde hand probeerde de protestantse reformatie en de beeldenstorm te breken keert Willem zich tegen hem. De hertog van Alva slaagt er niet in het verzet in de opstandige Nederlanden te breken en in 1581 vaardigen de zeven Provinciën het 'Placcaet van Verlatinghe' uit. De onafhankelijkheid is een feit. Willem van Oranje wordt door Philips II in de ban gedaan en zal in 1584 op het Prinsenhof in Delft worden vermoord.

Hoe en waar Wilem van Oranje op te voeren ?

Uitvoering zal plaatsvinden op een serie monumentale binnen- en buitenlocaties waarbij samengewerkt zal worden met een aantal amateurkoren. Wij denken aan een muikaal concept met 16 en 17^{ee} eeuwse muziek. Enscenering in 16^e eeuwse kostuums en stijl.

Najaar 2019

NIEUWSUUR ALTERNATIEF

Actueel politiek drama in een televisiestudio

Nederland 2018. Nederland heeft zich steeds meer overgeleverd aan veiligheidsparanoia, Islamhaat en Cultuurbarbarisme. Het medialandschap is in 15 jaar steeds verder naar rechts opgeschoven of vervallen tot onkritisch amusement. In de marge van een vervallen natie vecht een laatste clubje idealisten voor de toekomst.

Met behulp van de vrijheid van het internet en televisie geven ze 'de achterkant van het gelijk' in nieuwe humanistische perspectieven scherp en hilarisch weer.

Inzet is niets minder dan een politiek programma voor een nieuw mens en wereldbeeld. De actualiteitenrubriek presenteert wekelijks een nieuw progressief televisiegeluid. Radicaal, kritisch en visionair. Maar anonieme opposanten slaan terug met bergen e-mails, verdachtmakingen en zelfs bedreigingen. Zal deze nieuwe radicaal alternatieve actualiteitenrubriek standhouden of zal zich moeten aanpassen aan de heersende codes?

Het theaterstuk speelt in een Nederlandse televisiestudio uitgerust met presentatietafel, opnameapparatuur en projectieschermen. Het publiek is getuige van het maakproces van nieuws in de redactievergaderingen en de realisatie in nieuwsaankondigingen, reportages en tafel- en straatinterviews.

Scherp zullen de dilemma's en de ideologische keuzes binnen de nieuwsvoorzieningen worden gemaakt.

Het theaterstuk is gemaakt op basis van een open format, dat wij willen vullen met actuele politieke onderwerpen van dat moment. Mocht de formule succesvol zijn dan zal die mogelijk meer-jaarlijks worden doorgezet.

Najaar 2020

SHAKESPEARE IN LOVE

Of hoe spelen we Romeo en Julia?

Het theaterscenario behandelt op humoristische wijze hoe theatergroep Nomade

'Romeo en Julia' van William Shakespeare (1564-1616) in de zaal en op (buiten)locaties ensceneert.

Het is toneel over toneel. Het toneelstuk behandelt een repetitieproces in de 21^e eeuw waarbij er een historische enscenering van de 16^e eeuwse Shakespeare klassieker wordt gemaakt. De enscenering vindt plaats met behulp van 16^e eeuwse kleding en vormgevingsprincipes, renaissancemuziek en op basis van klassieke rijmtekst. De moderne ensceneringstekst zal deels voortkomen uit improvisaties tijdens de repetities en van daaruit in combinatie met fragmenten van Shakespeares' rijmtekst worden uitgeschreven.

Het concept is geïnspireerd op het Oscarwinnende filmscenario '*Shakespeare in Love*'.

De toeschouwer is getuige van een repetitieproces uit de keuken van Theater Nomade, waarbij

ze deel wordt van een discussie over rolverdeling, speelstijl, overgangen en keuzes in de encenering. We laten de gecontroleerde chaos zien, de ambities en onhebbelijkheden van de medewerkers. Het hier en nu van acteurs in de 21e eeuw.

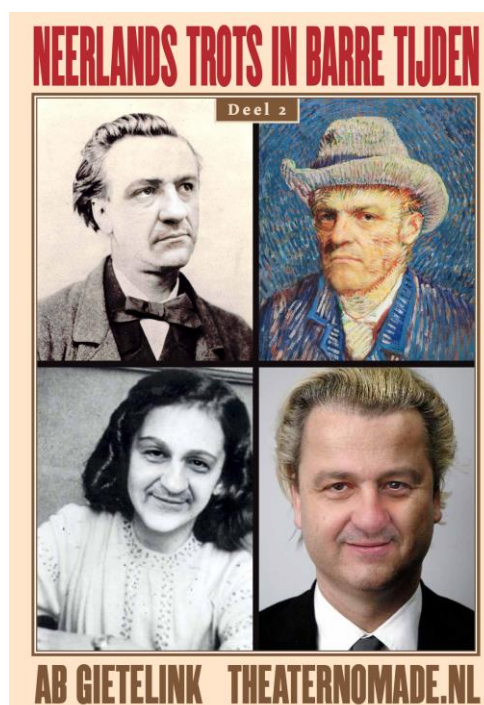
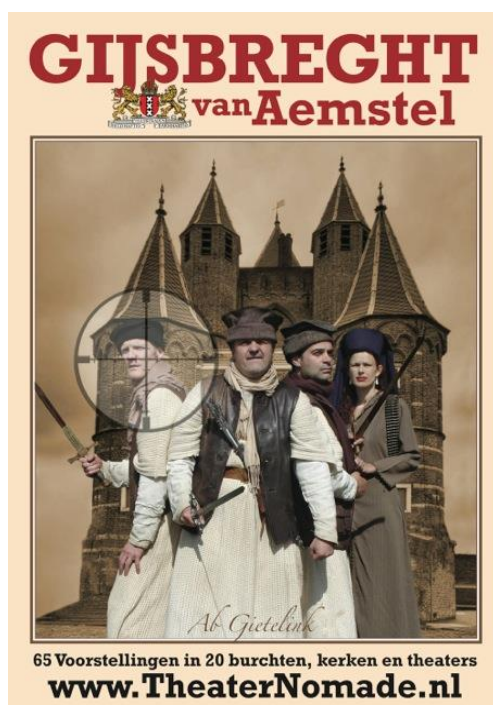
We maken gebruik van zowel live muziek als klassieke renaissancemuziek uit Shakespeares' tijd. Het live geluid- en muziepalette zal bestaan uit een experimenteel geluidsdecor gemaakt met originele geluidseffecten. Naast klassieke elementen zullen we filmbeelden gebruiken in de montage van audiovisueel kunstenaar Ludger Hurts. Een componist/performer, die uit allerlei dagelijkse voorwerpen muziek en geluid produceert. Een serie locatieprojecten op kastelen, buitenplaatsen en kerken

Voorstellingsverwachting: Hoewel wij in het verleden 60 voorstellingen op locatie speelden. vragen wij steun voor 40 Voorstellingen in zalen en op locaties.

IV MEDEWERKERS

Theater Nomade heeft de afgelopen jaren met verschillende acteurs en musici samengewerkt (zie onze website en medewerkerslijsten op foldermateriaal). Het medewerkersbestand is een voortdurende mix van continuïteit en vernieuwing. Medewerkers zijn veelal zelfstandigen, die in een of meerdere projecten participeren (Voor CVs, bijlage). De subsidie zal onder meer gebruikt worden om Nomade te versterken met een (naast Ab Gietelink) extra zakelijk& PR leider te kunnen geven.

Artistieke leiding	Ab Gietelink	Artistieke medewerkers	
Muzikale leiding	Gottfrid van Eck	Compositie	Chiel Meijering
Acteurs	Marcel Schouwstra	AV Musicus/Geluid	Ludger Hurts
	Danny van Leeuwen	Website en video	Heinerich Kaegi
	Herman Egbers	Toneelbeeld	Charlie Citron
	Rop Severien	Grafische vormgeving	Aartjan Bergshoeff
	Munda de la Marre	Zakelijk en techniek	
	Ab Gietelink	Techniek	Hobbe Faber
	Overigen		Ramon van der Waerden
Musici	Gottfrid van Eck	Publieksonvangst	Maria Bergshoeff
	Geleijn van der Ham		Irene Hulst
	Overigen	Zakelijk/PR	Gert van Kalsbeek

CRITERA FONDS PODIUMKUNSTEN

Hieronder zullen we aangeven waarom Nomade ruimschoots aan de criteria van het Fonds voldoet. Overtuigender dan wat wij schrijven is mogelijk wat anderen over ons hebben onderzocht. Wij verwijzen onder meer naar de in 2009 opgestelde deskundigenrapportage (zie bijlage) en de honderden artikelen en recensies, deels te vinden op www.theaternomade.nl.

A. Artistieke kwaliteit

Vakmanschap

Artistiek leider, Ab Gietelink realiseerde tientallen projecten en werkt ruim 30 jaar als zelfstandig maker in het theater. Zijn fascinatie en vakmanschap concentreren zich op de poëzie van de tekst, betekenisgeving van het kunstwerk, de integratie van de locatie, postmoderne montage en het creatieve gebruik van verschillende disciplines om een bijzonder verhaal te vertellen. Zijn type vakmanschap bewijst zich doordat zijn werk jaarlijks ruim geprogrammeerd wordt. Hij heeft een netwerk van partners en een vast terugkerend publiek. Hij ontving voor zijn werk tientallen positieve recensies en artikelen. Voordat acteurs en medewerkers deel kunnen uitmaken van Theater Nomade, gaan zij door een scherpe selectieprocedure. Alle medewerkers hebben opleiding genoten en ruime ervaring opgedaan.

Oorspronkelijkheid

Theater Nomade is het voertuig van de artistieke activiteit van Ab Gietelink. Ondanks de verscheidenheid in projecten, van klassiek repertoire tot politiek podiumexperiment, is zijn persoonlijk stempel zeer herkenbaar en eigenzinnig aanwezig. De oorspronkelijkheid van zijn geest en werk lijkt bij vriend en vijand buiten twijfel. Nomade heeft zich de afgelopen jaren met name geprofileerd als locatiegroep, maar ook haar documentaire onderzoek, het vlijmscherpe engagement en de montagestijl zijn origineel

Zeggingskracht

De historische stukken op locatie en in de zaal hebben tot inzet om bij het publiek het vermogen tot historische verbeeldingskracht te prikkelen, het vermogen om een historische reis te maken en weg te dromen. Het politieke engagement bekritiseert dominante denkstructuren en kan bij het publiek zowel ongemakkelijk als openend werken. Het klassieke werk oogt door de historische inscenering conservatief, maar bevraagt op zeer kritische wijze het dominante wereldbeeld en geeft alternatieve perspectieven. De staande ovaties, het terugkerende publiek en de schriftelijke en mondelinge reacties achteraf zijn het bewijs dat het kunstwerk in zijn opzet slaagt. Sommige van onze stukken zijn inzet geweest van publiek debat in de media.

B. Artistiek ondernemerschap

Scheppen, produceren en publieksontwikkeling zijn bij Nomade geïntegreerd. Voor repertoirekeuze en titel treedt de leiding in dialoog met medewerkers, podia, locaties en adviseurs. De zakelijke opbouw van de tournee (locaties, podia, financiers) heeft parallel plaats met de bewerking van schrijven en casten van het stuk. De eerste repetitieperiode is om die reden ruim voor de première. Aanpassingen blijven mogelijk bij de tweede repetitieperiode vlak voor de voorstellingstournee. Planning en uitvoering van de tournee hebben in nauwe samenwerking met impresario en podia plaats. Kenmerkend zijn de persoonlijke contacten die Gietelink met alle betrokken theaterdirecteuren onderhoudt en de interactie met schouwburgen, theaters en locaties.

Theater Nomade trekt een eigen publiek dat maar gedeeltelijk overlapt met het reguliere theaterpubliek. Onze voorstellingen voegen duidelijk wat toe aan het schouwburgpalet. Nomade heeft sinds 1999 een sterke publieksgroei op nationaal niveau doorgemaakt. Door de grotere participatie van schouwburgen verdubbelden de bezoekersaantallen sinds 2003 tot 7.500 maximaal jaarlijks.

Partnernetwerken en allianties voor locatieprojecten

Nomade produceert een nieuw groot jaarlijks project dat naast zaalvoorstellingen is opgedeeld in een aantal deellocatieprojecten, waarvoor per stad partners worden gezocht. De deelprojecten worden uitgewerkt door op creatieve wijze samenwerking te zoeken met bestaande lokale culturele organisaties en gemeenten. Nomade maakt daarbij gebruik van de opgebouwde netwerken. In iedere stad gaat het eerst om zoek naar een schouwburg of theater en van daaruit naar een locatie en een financieringsbron. Theater Nomade heeft

voor de uitvoering van haar locatieprojecten de afgelopen jaren een netwerk van schouwburgen, musea, culturele instellingen en locaties opgebouwd. De exclusiviteit en bewezen artistieke kwaliteit van het te ontwikkelen locatieproject vormen natuurlijk een voorwaarde voor veel deelnemers. Ondanks de kwaliteit heeft het werk een laagdrempelige toegankelijkheid voor verschillende ook nieuwe publieksgroepen. Daarnaast vormt de relatief forse media uitstraling van de projecten een goed argument voor lokale financiers en presentatiepartners om te participeren (zie overzicht locatie, partners en financiers 2008 en 2011)..

Cultureel ondernemerschap en bedrijfsvoering

- Zeer degelijke, betrouwbare en continue bedrijfsvoering sinds 1984
- Zeer omvangrijk netwerk in Nederland met goede expansiemogelijkheden
- Kleine, uitermate efficiënt georganiseerde bedrijfsvoering
- Uniek cultureel ondernemerschap en persoonlijke inzet
- Publieksinkomsten per project variërend van 29,3 - 81,01 procent
- Creatie van samenwerkingsverbanden buiten de theatersector
- Ondanks het ontbreken van 4-jarige subsidie realiseerde Nomade 15 jaar locatieprojecten met totaal ca. 600 voorstellingen. Daarnaast publiceerde zij boeken en presentaties .
- Na het missen van de 4-jarige subsidie 2009-2012 voerde Nomade in 2009 en 2010 twee kleinere projecten met minimale subsidie uit en verkreeg na succesvol procederen voor 2011 en 2012 een 2-jarige subsidie, waarna zich in 2013-2015 concentreerde op nieuwe grensoverschrijdende disciplines.

C. Pluriformiteit

Het artistiek programma van Theater Nomade heeft altijd een eigen afwijkende plaats in het theaterbestel gehad. Actueel politiek engagement, Klassiekers in historische encenering, Documentaire verhalende stijl Locatie theatergroep op monumentale locaties en Multidisciplinaire theatrale vormen met nadruk op film/dia projectie zijn onze onderscheidende kenmerken. Afzonderlijk op zichzelf natuurlijk niet uniek, maar de wijze waarop wij ze combineren is dat nadrukkelijk wel.

De meest voorkomende reactie van nieuw publiek is die van geïnspireerde verrassing: “Wat laat U veel verschillende dingen zien met weinig middelen en weinig mensen!” De opgevoerde stukken onderzoeken niet alleen historische fenomenen in hun tijd, maar tevens fenomenen van andere culturen.

Wij durven te stellen dat wij de meest ervaren locatietheatergroep in Nederland zijn. Wij speelden in 12 jaar ongeveer 600 locatietheatervoorstellingen op tientallen veelal monumentale locaties. Verder bespelen wij veel zalen in de kleinere provinciesteden, waar de basisinfrastructuur niet komt.

D. Spreiding,

- Standplaats Nederland
- Zeer forse geografische spreiding door Nederland
- Partnerinstellingen in heel Nederland

Uit onze speellijsten (zie documentatie) blijkt dat wij een zeer forse spreiding door Nederland hebben. Onze locatieprojecten waren van Groningen tot Vlissingen en van Den Helder tot Maastricht te zien. Er bestaan eigenlijk geen vergelijkbare locatiegroepen met een dergelijke kwantiteit en omvang. Geen Nederlandse theaterlocatiegroep speelde op zoveel verschillende locaties zoveel voorstellingen. Theater Nomade speelt een zeer eigen rol in een aantal specifieke lokale en regionale culturele infrastructuren en heeft een unieke plaats in de landelijke culturele infrastructuur. Zo zijn er jaarlijks een serie schouwburgen en culturele instellingen die het seizoen openen danwel zich extra profileren met een locatieproject van Theater Nomade. Wapenfeit is, dat 95% van Nomade's voorstellingen en 95% van haar publiek zich buiten standplaats Amsterdam bevindt.

E. Bijdragen Provincies en Gemeenten

Nomade is een reizende theatergroep met veel pleisterplaatsen in het land. Onze standplaats Amsterdam is fundamenteel voor creatie en organisatie, maar speelt een zeer beperkte plaats (5%) in de totale hoeveelheid voorstellingen en publiek. Wij vragen daarom geen structurele subsidie van de stad. Nomade heeft echter in

haar 12 jarig bestaan als locatietheatergroep van tientallen gemeenten en provincies incidentele bijdragen gekregen en zal die als incidentele subsidie in de toekomst ook blijven verwerven.

F. Basissubsidie

Wij vragen een basissubsidie voor 40 voorstellingen per jaar en claimen daarin gezien ons verleden zeer bescheiden te zijn. Op basis van incidentele subsidiering wisten wij de afgelopen 16 jaar de norm ruimschoots te halen.

1. VOORBEELD PARTNERS EN FINANCIERS LOCATIEPROJECTEN 2008 en-2011

GIJSBREGHT VAN AEMSTEL 2008		
Locaties	Presentatiepartners	Financiers
Gijsbreght van Aemstel 2008 Huis Nieuw Rande, Deventer Slot Zuylen, Utrecht Stevenskerk, Nijmegen Droogdok Jan Blanken, Hellevoetsluis Fortwerk IV, Bussum Stadscafé De Observant, Amersfoort Ruïne van Brederode, Velsen De Burcht, Leiden Expo, Haarlemmermeer Noord-Hollands Archief, Haarlem Caballerofabriek, Den Haag Laurenskerk, Rotterdam Hof 88, Almelo Oosterkerk, Hoorn Arsenaaltheater, Vlissingen Sacramentskerk, Breda Martinikerk, Groningen Stadhuis, Amsterdam	VVV Deventer VVV Utrecht Gelderland Cultuurland Keizer Karel Podia, Nijmegen Theater Twee Hondjes, Hellevoet. Theater 't Spant, Bussum Bussum Cultureel Theater De Flint, Amersfoort Stadsschouwburg Velsen Leidse Schouwburg Schouwburg de Meerse, Hoofddorp Kone organisatieburo Stadsschouwburg Haarlem Koninklijke Schouwburg, Den Haag Uitburo Rotterdam Parkschouwburg Hoorn De Cultuurwerf, Vlissingen Chassé theater, Breda De Nieuwe Doelen, Gorinchem Theater de Kolk, Assen Stadsschouwburg De Oosterpoort Uitburo Amsterdam Stadsdeelraad Amsterdam Centrum	BNG Cultuurfonds SNS Reaalfonds Casema Cultuurfonds Fentener van Vlissingen Fonds LIRA Fonds Pantar Amsterdam Gemeente Amersfoort Gemeente Velsen Gemeente Leiden Gemeente Deventer Provincie Utrecht Gemeente Hellevoetsluis Kunstraad Groningen Gemeente Haarlemmermeer Stichting ter bevordering Volkskracht Gemeente Den Haag Gemeente Hoorn Stadsdeel Amsterdam Centrum
DANTONS DOOD 2011		
Locaties	Presentatiepartners	Financiers
Kasteel Doornenburg, Nijmegen Slot Loevestein, Gorinchem Kasteel Limbricht, Sittard Droogdok, Hellevoetsluis Kasteel Heeswijk, NO Brabant Studio Pulchti, Den Haag Ruïne van Brederode, Velsen Martinikerk, Groningen Hoofdvaartkerk, Haarlemmermeer Laurenskerk, Rotterdam Oosterkerk, Hoorn Schouwburg, Middelburg De Mythe, Goes Compagnietheater, Amsterdam De Schalm, Assen Hof 88, Almelo Janskerk, Maastricht NH Archief, Haarlem Markiezenhof, Beren op zoom Crackstate, Heerenveen Stedelijk Museum, Kampen	Keizer Karel Podia, Nijmegen De Nieuwe Doelen, Gorinchem Stadsschouwburg Velsen Stadsschouwburg Sittard-Geleen Theater Twee Hondjes, Hellevoetsluis Theater Markant, Uden Theater de Blauwe Kei, Veghel Stadsschouwburg de Harmonie, Leeuwarden Theater de Flint, Amersfoort Filharmonie en Stadsschouwburg Haarlem Stadsschouwburg Groningen/De Oosterpoort Theater de Kolk, Assen Hof 88, Almelo Theater aan het Vrijthof, Maastricht Parkschouwburg Hoorn Schouwburg Meerse, Hoofddorp	K.F.Heinfonds St. Vlissingen van Fentener. LIRA Fonds Kunstraad Groningen Stichting Volkskracht Erasmusstichting Partners Stadsschouwburg Middelburg Schouwburg de Mythe, Goes Koninklijke Schouwburg, Den Haag Compagnietheater, Amsterdam Markiezenhof, Bergen op Zoom Posthuisstheater, Heerenveen Stadsgehoorzaal Kampen

VI MARKETINGPLAN

Impresario

Locatieprojecten zullen we zelf boeken en organiseren. Boekingen van zaalvoorstellingen ligt in handen van impresariaat De Zee producties

Uitstraling in nationale en lokale media

De bijzonderheid van de projecten en de specifieke presentatie in de media maken dat de projecten altijd ruime aandacht van nationale en lokale media verkrijgen. Zo verwerft ieder project jaarlijks tussen de 15 en 40 artikelen, interviews en recensies in kranten en tijdschriften. Naast persberichten en foto's hebben wij altijd de beschikking over professionele videobeelden en foto's van de voorstelling op DVD, die in het verleden geregeld door lokale en nationale Tv-stations zijn gebruikt.

Pr-materiaal

Naast onze eigen mailinglijsten en kanalen spelen de presentatie partners/ schouwburgen de belangrijkste rol in de verspreiding, publiekswerving en kaartverkoop.

Nomade zet de volgende PR-middelen in:

Jaarbrochures van de schouwburgen

De PR-mogelijkheden van de schouwburgen met nadruk op de jaarbrochures en de maandbrochures vormen het hart van de publiekswerving

Folders, posters en programmaboek

Het papieren Pr-materiaal wordt vormgegeven volgens het model in onze serie zomerprojecten (zie bijlagen). Het bestaat uit A5 programma kaarten (10.000 ex.), A2 posters (1.000 ex.) en geplastificeerde A0 posters (250 ex.) en programmaboekjes (112 pagina's, 100 beelden, 1000 ex.).

Nomadekring, E-mail partner en e-mailpubliek

De afgelopen jaren heeft Nomade een fors partnerbestand van schouwburgen, bijzondere locaties, musea, fondsen en gemeenten opgebouwd, dat mede door e-nieuwsbrieven op de hoogte werd gehouden. Naast de traditionele mailinglijst naar publiek groeit onze e-maillijst.

Website

Nomade heeft op haar website de meest actuele informatie, beeldmateriaal, foto's en complete voorstellingsteksten onder www.theaternomade.nl en www.abgietelink.nl.

Wij werken een actualisering en een avant-garde 3D homepage

YouTube kanaal

Theater Nomade heeft een eigen YouTube kanaal (theaternomade) met op dit moment 39 voorstellingsfragmenten en trailers van voorstellingen.

Vrachtauto, billboards en vaandels

Theater Nomade heeft een eigen vrachtauto met logo en belettering van de groep met beeltenissen van de lopende voorstellingen. Op locaties wordt gebruik gemaakt van eigen billboards en vaandels.

Bijzondere publieke functie, abonnementen en arrangementen

De Nomade locatieprojecten zijn in een aantal steden een begrip geworden. Zij hebben naast een functie naar het publiek, tevens een speciale profileringfunctie voor steden en monumenten. Nomade heeft ruime ervaring met het in samenwerking met presentatiepartners aanbieden van arrangementen, zoals theaterdiners, locatierondleidingen, boeken en expositiebezoeken. Lokale presentatiepartners gebruiken onze projecten geregeld om het stadsbestuur en andere notabelen met bijzonder locatietheater in hun stad te confronteren.

Sociale media

Een betere registratie en interactieve communicatie met Nomade's vaste publiek. Nomade heeft hiervoor onder meer een facebookpagina ingericht. Publiek communiceert verder via Twitter, email en papieren post.

DVD/ CD

Naast boeken met tekst en fotomateriaal, is Nomade begonnen om via website en DVD/CD, voorstellingsfragmenten, integrale voorstellingen en documentair materiaal online beschikbaar te maken. Wij zullen hiervoor in de toekomst professionele samenwerkingsverbanden met uitgevers en culturele instituten aangaan.

Bijzondere Publieks- en Financieringsmodellen.

Bij locatieprojecten verkopen wij geregeld specifieke voorstellingen aan een instelling of bedrijf. Bij het Anthony Fokker project hadden wij voor het publiek een aandelenregeling.

THEATER NOMADE IN ENKELE PERSCITATEN:

“Spannende Gijsbreght nog steeds actueel”, AD 4-7-2003

“Gijsbreght als spannend strategospel”, NHD 16-6-2003

“Een bijzondere belevenis die de toeschouwer lang zal heugen”, Gooi & Eemlander 27-8-'03

“Boeiende effecten in oeroude toneeltraditie”, PZC 2-10-2003

“Het is de gedrevenheid van de acteurs die de voorstelling tot een niet te missen belevenis maakt”, Gelderse Courant 9-10-2003

“CIDI wil toneelstuk blokkeren”, NRC 15-9-'2004

“Hilarisch passiespel met Jezus en Sharon”, Haagse Courant 10-11-2004

“Conventionele Hamlet overtuigt”, Volkskrant 30-8-2005

“Een voorstelling die zonder meer een aanrader is”, Groene Amsterdammer 30-09-2005

‘Faust levert strijd met westerse blik’, NRC 26 Aug 2006

‘Bevlogen toneel in ‘Max Havelaar’, NRC 27 Aug 2007

‘Een wonderlijke Gijsbreght scoort in Laurenskerk’ AD 20 Sep 2008

‘Het werkt als een verrassingsaanval, zo bijzonder’, **** NRC 6 Sep.2010

‘Links is het, Maar als je wat te zeggen hebt hoeft dit geen hobby te heten, bewijst deze professional’ **** NHD 2010

‘Mooi dat er soms nog klassiek werk, klassiek te zien is. NHD, 14 Oct 1011

‘Spreekt vanuit alle hoeken van het toneel tot de verbeelding..

Oude prachtfilm.. creatieve geluidstechniek **** (Stentor 2014)

VII PRESTATIES THEATER NOMADE 1999-2015

Hoewel de prestaties over de jaren 2009-2015 de drempelnorm (40 voorstellingen jaarlijks, 20 voor nieuwe groepen en 30% eigen inkomsten) ruimschoots halen, geven ze een negatief vertekend beeld over de kracht en de toekomst van Theater Nomade. Om die reden zijn cijfers uit een langere periode toegevoegd.

Jaar	Titel	Aantal voorst.	Binnen Locatie(Bi) Buiten(BU) Zaal	Publieks-totaal	Totale opbrengsten	€ Publieks-Inkomsten	%Eigen Inkomsten
1998/1999	De Heeren 17	27 en 63	Bi. Locatie	4200			
2000	Deshima	72	Bi.Locatie	4320			
2001	Holland Amerika Lijn	70	Bi. Locatie	4500			
2002	De Vliegende Hollander	47	Buiten Locatie	6000			
2003	Gijsbreght van Aemstel	70	Buiten Bi-Locatie	7600	227.000	96.000	42,4%
2004	Het Beloofde Land	55	Buiten en Bi-Locatie	3800	206.000	87.000	42,3%
2005	Hamlet	51	Buiten en Bi-Locatie	5600	204.000	75.000	36,5%
2006	Faust	44	Buiten en Bi-Locatie	4300	162.000	55.000	34,1%
2007	Max Havelaar	56	Buiten en Bi Locatie	7.200	238.000	120.000	50,7%
2008	Gijsbreght anti Global	60	Buiten en Bi-Locatie	5.200	225.000	90.000	39,8%
2009	Neerlands Trots in Barre Tijden I	34	Bi-locatie en Zaal	2.500	83.000	40.000	48,9%
2010	Neerlands Trots in Barre Tijden II	27	Bi-Locatie en Zaal	2.300	78.000	31.000	39,4%
2011	Danton en de Franse Revolutie	62	Buiten en Bi-Locatie	3.100	176.000	52.000	29,3%
2012	The Kings Speech	42	Zaal	5.500	148.393	82.143	55,0%
2014	Anthony Fokker	40	Zaal Bi.Locatie	3.400	119.409	68.260	57,17%
2015	Anthony Fokker Reprise	40	Zaal Bi.Locatie	3.100	79.101	64.191	81,06%

HOE KUNT U ZICH OVER NOMADE DOCUMENTEREN ?

De steun in het theaterveld, de programmering van schouwburgen, de positieve recensies en het terugkerende publiek vormen het beste bewijs van Nomade's kwaliteit.

- a. Website www.theaternomade.nl bevat veel materiaal.
- b. **Youtube kanaal** onder 'Theaternomade'
- c. Voorstellings-**programmakaarten**
- d. **Expertiserapportage** (6 leden van de commissie Weber uit 2009 na overleg met het fondsbestuur)
- e. **Theater Nomade 1984-2006** Jubileumboek

Schriftelijke documentatiebijlagen hebben wij verzonden.

Op verzoek zenden wij meer.

1. Expertiserapportage 2009 (na overleg met FPK)
2. Recensies uit kranten en tijdschriften
3. Voorstellings-programmakaarten
4. 1x Boek Het Belofde Land
5. 1x Boek The Kings Speech
6. 1x DVD Anthony Fokker